

P10_TA(2024)0006

Sprzeciw wobec aktu wykonawczego: najwyższe dopuszczalne poziomy pozostałości benomylu, karbendazymu i tiofanatu metylu w określonych produktach lub na ich powierzchni

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 18 września 2024 r. w sprawie projektu rozporządzenia Komisji zmieniającego załączniki II, III i V do rozporządzenia (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości benomylu, karbendazymu i tiofanatu metylu w określonych produktach lub na ich powierzchni D089819/05 – 2024/2758(RPS))

(C/2024/7209)

Parlament Europejski,

- uwzględniając projekt rozporządzenia Komisji zmieniającego załączniki II, III i V do rozporządzenia (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości benomylu, karbendazymu i tiofanatu metylu w określonych produktach lub na ich powierzchni (D089819/05),
- uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 lutego 2005 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów w żywności i paszy pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz na ich powierzchni, zmieniające dyrektywę Rady 91/414/EWG ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 14 ust. 1 lit. a),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG ⁽²⁾, w szczególności jego art. 4 ust. 1, art. 4 ust. 2 akapit pierwszy lit. a) oraz pkt 3.6.2, 3.6.4 i 3.6.5 załącznika II,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002 z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności ⁽³⁾, w szczególności jego art. 5 ust. 1,
- uwzględniając art. 11, 13, 168 i 191 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając uzasadnioną opinię Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) z dnia 5 lipca 2021 r., opublikowaną w dniu 23 sierpnia 2021 r. ⁽⁴⁾,
- uwzględniając zaktualizowaną uzasadnioną opinię EFSA z dnia 10 stycznia 2024 r., opublikowaną w dniu 20 lutego 2024 r. ⁽⁵⁾,
- uwzględniając wnioski EFSA z wzajemnej weryfikacji oceny ryzyka stwarzanego przez pestycydy z dnia 30 kwietnia 2010 r., opublikowane w dniu 12 maja 2010 r. ⁽⁶⁾,
- uwzględniając wnioski EFSA z wzajemnej weryfikacji oceny ryzyka stwarzanego przez pestycydy z dnia 8 grudnia 2017 r., opublikowane w dniu 17 stycznia 2018 r. ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 70 z 16.3.2005, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1.

⁽⁴⁾ Uzasadniona opinia EFSA dotycząca właściwości toksykologicznych i najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości (NDP) substancji z grupy benzimidazolowych karbendazymu i tiofanatu metylu, Dziennik EFSA 2021;19(8):e06773, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2021.6773>.

⁽⁵⁾ Zaktualizowana uzasadniona opinia EFSA dotycząca właściwości toksykologicznych i najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości (NDP) substancji z grupy benzimidazolowych karbendazymu i tiofanatu metylu, Dziennik EFSA 2024;22(2):e8569, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2024.8569>.

⁽⁶⁾ Wnioski EFSA z wzajemnej weryfikacji oceny ryzyka stwarzanego przez pestycydy, dotyczącej substancji czynnej karbendazym, Dziennik EFSA 2010;8(5):1598, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2010.1598>.

⁽⁷⁾ Wnioski EFSA z wzajemnej weryfikacji oceny ryzyka stwarzanego przez pestycydy, dotyczącej substancji czynnej tiofanat metylu; Dziennik EFSA 2018;16(1):e05133, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2018.5133>.

- uwzględniając oświadczenie EFSA z dnia 27 marca 2024 r., opublikowane w dniu 13 maja 2024 r. ⁽⁸⁾,
- uwzględniając opinię przyjętą przez Komitet ds. Oceny Ryzyka (RAC) Europejskiej Agencji Chemikaliów w dniu 5 grudnia 2019 r. ⁽⁹⁾,
- uwzględniając art. 5a ust. 3 lit. b) i art. 5a ust. 5 decyzji Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającej warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając art. 115 ust. 2 i 3 oraz ust. 4 lit. c) Regulaminu,
- uwzględniając projekt rezolucji Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności,
- A. mając na uwadze, że jednym z głównych postulatów rolników protestujących w pierwszej połowie 2024 r. było sprawiedliwe i równe traktowanie produktów przywożonych z państw trzecich, które powinny być zgodne z tymi samymi normami co produkty wytwarzane w Unii;
- B. mając na uwadze, że przyjęcie projektu rozporządzenia Komisji oznaczałoby, że do Unii będzie można przywozić produkty niezgodne z normami, których przestrzegają unijni rolnicy;
- C. mając na uwadze, że postawiłoby to unijnych rolników w niekorzystnej sytuacji konkurencyjnej;
- D. zatwierdzenie substancji czynnej karbendazym wygasło 30 listopada 2014 r. i nie złożono wniosku o jego odnowienie;
- E. mając na uwadze, że karbendazym spełnia kryteria klasyfikacji jako substancja mutagenna kategorii 1B i substancja działająca szkodliwie na rozrodczość kategorii 1B zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 ⁽¹¹⁾ oraz dwa z kryteriów substancji trwałych, wykazujących zdolność do bioakumulacji i toksycznych (PBT) (P i T) zgodnie z pkt 3.7.2 załącznika II do rozporządzenia (WE) nr 1107/2009;
- F. mając na uwadze, że zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008 karbendazym jest również sklasyfikowany jako substancja działająca bardzo toksycznie na organizmy wodne, działająca bardzo toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki, oraz mogąca powodować reakcję alergiczną skóry;
- G. mając na uwadze, że zgodnie z art. 14 ust. 1 lit. a) i art. 17 tego rozporządzenia należy zatem wykreślić obecne najwyższe dopuszczalne poziomy pozostałości karbendazymu, które określono w załączniku II do rozporządzenia (WE) nr 396/2005;
- H. mając na uwadze, że w swoim projekcie rozporządzenia Komisja proponuje jednak, aby na podstawie uzasadnionej opinii EFSA z dnia 5 lipca 2021 r. utrzymać najwyższe dopuszczalne poziomy pozostałości karbendazymu oparte na tolerancjach importowych powyżej granicy oznaczalności dla cytryn, limonek, mandarynek i okry/pizmianu jadalnego do celów przywozu;
- I. mając na uwadze, że w swoim projekcie rozporządzenia Komisja proponuje, aby utrzymać najwyższe dopuszczalne poziomy pozostałości oparte na tolerancjach importowych dla cytryn, limonek i mandarynek na obecnym poziomie 0,7 mg/kg oraz określić najwyższy dopuszczalny poziom pozostałości dla okry/pizmianu jadalnego na nowym poziomie 1,5 mg/kg zgodnie z zaleceniami EFSA;
- J. mając na uwadze, że 15 października 2020 r. po wycofaniu przez wnioskodawcę wniosku o odnowienie, nie odnowiono zatwierdzenia substancji czynnej tiofanat metylu;
- K. mając na uwadze, że zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008 tiofanat metylu spełnia kryteria klasyfikacji jako substancja mutagenna kategorii 2 i substancja działająca szkodliwie na rozrodczość kategorii 2 ⁽¹²⁾;

⁽⁸⁾ Oświadczenie EFSA w sprawie oceny jakości danych dostępnych EFSA służących określeniu nieszkodliwych dla zdrowia wartości orientacyjnych dla karbendazymu, Dziennik EFSA 2024;22(5):e8756, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2024.8756>.

⁽⁹⁾ Oceny Ryzyka (RAC) w sprawie zharmonizowanej klasyfikacji i oznakowania karbendazymu (ISO) na szczeblu UE; benzoimidazol-2-ilo-karbaminian metylu; <https://www.echa.europa.eu/documents/10162/5eb9760e-6c73-7f2c-1226-98d92ed847d1>

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, s. 23.

⁽¹¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz.U. L 353 z 31.12.2008, s. 1).

⁽¹²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz.U. L 353 z 31.12.2008, s. 1).

- L. mając na uwadze, że w zaktualizowanej uzasadnionej opinii z dnia 10 stycznia 2024 r. EFSA uznał tiofanat metylu za substancję zaburzającą funkcjonowanie układu hormonalnego u ludzi w odniesieniu do modalności dotyczącej tarczycy zgodnie z naukowymi kryteriami określania właściwości zaburzających funkcjonowanie układu hormonalnego, które określono w rozporządzeniu Komisji (UE) 2018/605 ⁽¹³⁾;
- M. mając na uwadze, że karbendazym jest głównym metabolitem roślinnym tiofanatu metylu;
- N. mając na uwadze, że we wnioskach EFSA z wzajemnej weryfikacji oceny ryzyka stwarzanego przez pestycydy z dnia 8 grudnia 2017 r. stwierdzono, że biorąc pod uwagę działanie klastogenne tiofanatu metylu, nie można było ustalić toksykologicznych wartości referencyjnych dla oceny ryzyka dla konsumentów i operatorów;
- O. mając na uwadze, że w 2024 r. Komisja obniżyła najwyższy dopuszczalny poziom pozostałości dla tiakloprydu, substancji czynnej sklasyfikowanej jako działająca szkodliwie na rozrodczość kategorii 1B, do odpowiedniej granicy oznaczalności, argumentując, że „w oczekiwaniu na tę dodatkową ocenę ryzyka [dotyczącą zaburzeń funkcjonowania układu hormonalnego] przeprowadzoną przez Urząd oraz biorąc pod uwagę dostępne istotne informacje dotyczące potencjalnie szkodliwego wpływu na zdrowie ludzi, należy tymczasowo obniżyć najwyższy dopuszczalny poziom pozostałości ... [dla tych produktów]” ⁽¹⁴⁾;
- P. mając na uwadze, że zgodnie z art. 14 ust. 1 lit. a) i art. 17 tego rozporządzenia należy zatem wykreślić obecne najwyższe dopuszczalne poziomy pozostałości tiofanatu metylu, które określono w załączniku II do rozporządzenia (WE) nr 396/2005;
- Q. mając na uwadze, że w swoim projekcie rozporządzenia Komisja proponuje jednak, aby na podstawie uzasadnionej opinii EFSA z dnia 5 lipca 2021 r. utrzymać najwyższe dopuszczalne poziomy pozostałości tiofanatu metylu oparte na tolerancjach importowych powyżej granicy oznaczalności dla limonek i okry/piżmianu jadalnego do celów przywozu; mając na uwadze, że najwyższe dopuszczalne poziomy pozostałości tiofanatu metylu dla limonek ustalono na poziomie 6 mg/kg, co stanowi 600-krotność granicy oznaczalności;
- R. mając na uwadze, że zgodnie z motywem 5 rozporządzeniem (WE) nr 396/2005 pozostałości nie powinny występować w ilościach, które stanowią niedopuszczalne ryzyko dla ludzi, a w stosownych przypadkach również dla zwierząt;
- S. mając na uwadze, że zgodnie z art. 4 ust. 2 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 pozostałości środków ochrony roślin nie mogą mieć szkodliwego wpływu na zdrowie ludzi, w tym grup szczególnie wrażliwych, lub na zdrowie zwierząt, z uwzględnieniem znanego wpływu w postaci kumulacji w organizmie i działania synergicznego; mając na uwadze, że pkt 3.6.2 załącznika II do tego rozporządzenia stanowi, że nie należy zatwierdzać substancji czynnych sklasyfikowanych zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008 jako substancja mutagenna kategorii 1A lub 1B; mając na uwadze, że zgodnie z pkt 3.6.4 tego załącznika substancja czynna sklasyfikowana na mocy rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 jako działająca toksycznie na rozrodczość kategorii 1A lub 1B nie może zostać zatwierdzona, chyba że „pozostałości substancji czynnej [...] w żywności lub paszach nie przekraczają wartości wzorcowej określonej zgodnie z art. 18 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 396/2005”; mając na uwadze, że zgodnie z pkt 3.6.5 tego załącznika substancja czynna sklasyfikowana jako zaburzająca funkcjonowanie układu hormonalnego nie może zostać zatwierdzona, chyba że „pozostałości substancji czynnej [...] w żywności lub paszach nie przekraczają wartości wzorcowej określonej zgodnie z art. 18 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 396/2005”; mając na uwadze, że w art. 18 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 396/2005 wartość wzorcową ustalono na poziomie 0,01 mg/kg;
- T. mając na uwadze, że zgodnie z art. 3 ust. 2 lit. g) rozporządzenia (WE) nr 396/2005 tolerancja importowa to najwyższe dopuszczalne poziomy pozostałości ustalone dla środków wwożonych, jeżeli „stosowanie danej substancji czynnej w środku ochrony roślin na danym produkcie jest niedozwolone we Wspólnocie z przyczyn innych niż ochrona zdrowia publicznego w odniesieniu do konkretnego produktu i konkretnego użycia”; mając na uwadze, że karbendazym nie spełnia tych kryteriów, ponieważ nie można go zatwierdzić w Unii w związku z tym, że sklasyfikowano go jako substancja mutagenna kategorii 1B i substancja działająca szkodliwie na rozrodczość kategorii 1B; mając na uwadze, że tiofanat metylu również nie spełnia tych kryteriów, ponieważ uznano go za substancję zaburzającą funkcjonowanie układu hormonalnego u ludzi w odniesieniu do modalności dotyczącej tarczycy zgodnie z naukowymi kryteriami określania właściwości zaburzających funkcjonowanie układu hormonalnego, które określono w rozporządzeniu (UE) 2018/605;
- U. mając na uwadze, że zgodnie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 prawo żywnościowe służy realizacji co najmniej jednego z ogólnych celów dotyczących wysokiego poziomu ochrony zdrowia i życia ludzi oraz ochrony interesów konsumentów, z uwzględnieniem uczciwych praktyk w handlu żywnością, biorąc w stosownych przypadkach pod uwagę ochronę zdrowia i warunków życia zwierząt, zdrowia roślin i środowiska naturalnego;

⁽¹³⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) 2018/605 z dnia 19 kwietnia 2018 r. zmieniające załącznik II do rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 poprzez ustanowienie naukowych kryteriów określania właściwości zaburzających funkcjonowanie układu hormonalnego (Dz.U. L 101 z 20.4.2018, s. 33).

⁽¹⁴⁾ <https://ec.europa.eu/transparency/comitology-register/screen/documents/089880/5/consult?lang=pl>.

- V. mając na uwadze, że w komunikacie z dnia 20 maja 2020 r. pt. „Strategia »od pola do stołu« na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego”⁽¹⁵⁾ Komisja stwierdziła, że „UE będzie wspierać globalną transformację w kierunku zrównoważonych systemów rolno-spożywczych – zgodnie z celami tej strategii i celami zrównoważonego rozwoju” oraz że „UE może odegrać kluczową rolę w ustanawianiu globalnych standardów dzięki [tej] strategii”; mając na uwadze, że Komisja wyraźnie stwierdziła w tej strategii: „Bardziej zrównoważony system żywnościowy UE wymaga również coraz bardziej zrównoważonych praktyk ze strony naszych partnerów handlowych. W celu wsparcia stopniowego przejścia na stosowanie bezpieczniejszych środków ochrony roślin UE rozważy, zgodnie z zasadami WTO i po dokonaniu oceny ryzyka, przegląd tolerancji importowych w odniesieniu do substancji spełniających »kryteria graniczne« i wykazujących wysoki poziom ryzyka dla zdrowia ludzi.”;
- W. mając na uwadze, że Komisja powinna chronić środowisko i obywateli europejskich, opierając się na dostępnych informacjach naukowych i korzystając z obowiązków i możliwości prawnych przewidzianych w rozporządzeniach (WE) nr 396/2005 i (WE) nr 178/2002 w celu zapewnienia wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzi i zwierząt oraz środowiska;
- X. mając na uwadze, że proponowane najwyższe dopuszczalne poziomy pozostałości nie chronią zdrowia obywateli w Europie, a zatem są sprzeczne z rozporządzeniami (WE) nr 396/2005 i (WE) nr 178/2002;
- Y. mając na uwadze, że nie należy określać najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości dla substancji czynnych, których z obawy o kwestie zdrowotne nie zatwierdzono w Unii; w związku z tym należy ustalać tolerancji importowych dla tiofanatu metylu, ponieważ sklasyfikowano go jako substancja zaburzająca funkcjonowanie układu hormonalnego, oraz dla karbendazymu, ponieważ sklasyfikowano go jako substancja mutagenna kategorii 1B i substancja działająca szkodliwie na rozrodczość kategorii 1B;
- Z. mając na uwadze, że praktyka ustalania wysokich najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości stwarza podwójne standardy dla rolników unijnych i rolników w państwach trzecich, ponieważ rolnicy spoza Unii mogą nadal produkować przedmiotową żywność przy użyciu karbendazymu i tiofanatu metylu i eksportować ją do Unii, co stawia rolników unijnych w niekorzystnej sytuacji konkurencyjnej; z drugiej strony mając na uwadze, że stosowanie tych pestycydów zagraża zdrowiu pracowników rolnych, zdrowiu ludności i środowisku w krajach produkujących;
1. sprzeciwia się przyjęciu projektu rozporządzenia Komisji;
 2. uważa, że projekt rozporządzenia Komisji jest niezgodny z celem i treścią rozporządzenia (WE) nr 396/2005 i rozporządzenia (WE) nr 178/2002, jak również rozporządzenia (WE) nr 1107/2009, w tym pkt 3.6.2, 3.6.4 i 3.6.5 załącznika II do tegoż rozporządzenia;
 3. wzywa Komisję do wycofania projektu rozporządzenia oraz do przedłożenia komitetowi nowego projektu;
 4. wzywa Komisję do przedłożenia komitetowi nowego projektu rozporządzenia obniżającego wszystkie najwyższe dopuszczalne poziomy pozostałości karbendazymu i tiofanatu metylu do odpowiedniej granicy oznaczalności dla wszystkich zastosowań oraz do odrzucenia wszelkich wniosków o tolerancje importowe;
 5. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.

⁽¹⁵⁾ COM(2020)0381.